

Bondsdag wil "onbeperkt zelfbeschikkingsrecht"

Nieuws

[Achtergrond](#) - 30 maart 2007

(30 maart 2007) Een meerderheid in de Bondsdag wil een wet die een schriftelijk verzoek van een patiënt om de medische behandeling te staken, bindend maakt - ongeacht de toestand van de patiënt. De kwestie ligt in Duitsland erg gevoelig.

Het urenlange debat in de Bondsdag over het zelfbeschikkingsrecht van patiënten verliep gisteren chaotisch. Ruim dertig Bondsdagleden namen het woord, de geijkte scheiding tussen de partijen leek helemaal opgeheven. De Bondsdagleden zijn verdeeld in drie kampen. Een meerderheid steunt het omstreden wetsvoorstel van Joachim Stünker (SPD). Stünker wil artsen dwingen levensverlengende medicatie te stoppen als de patiënt dat vooraf in een patiëntenverklaring heeft vastgelegd, ongeacht de aard of het stadium van de ziekte. Het draait volgens hem om "het onbeperkte zelfbeschikkingsrecht" van de patiënt.

Minister van Justitie, Brigitte Zypries (SPD), en haar voorgangster Sabine Leutheusser-Schnarrenberger (FDP) stemmen in met Stünkers plan, omdat zij vinden dat artsen meer zekerheid en bescherming moeten krijgen. Artsen zouden zich met een bindende schriftelijke verklaring voor een rechter beter kunnen verdedigen. Daarbij moet artsen en vooral zieken en familieleden de juridische rompslomp bespaard blijven. "Je wilt toch geen advocaat aan je ziekbed hebben", aldus Leutheusser-Schnarrenberger.

Het wetsvoorstel van coalitiegenoot Wolfgang Bosbach (CDU) om levensverlengende medicatie alleen te stoppen als er patiëntenverklaringen van terminaal zieken liggen, vond geen meerderheid. Bosbach wil dat behalve naar de schriftelijke patiëntenverklaringen, ook wordt gekeken naar de ernst van de ziekte en de eventueel veranderde mening van de patiënt. "Mensen wier leven is gered, ondanks een eerder tegenstrijdig wilsbesluit, zijn vaak na afloop zeer tevreden." Bosbach was het wel met Stünker eens dat de euthanasiekwestie in elk geval wettelijk moet worden vastgelegd. "Bij de vraag over leven of dood mag er geen schemergebied zijn", aldus Bosbach.

Een derde groep Bondsdagleden, waaronder vertegenwoordigers van CSU, SPD en

Grünen, wil helemaal geen wetgeving op het gebied van euthanasie. Bondsdaglid Ilja Seifert (Linkspartei) legde gisteren de vinger op de zere plek. Hij bracht de euthanasiepraktijken van de nazi's ter sprake en waarschuwde voor "het gevaar dat er op een dag opnieuw mensen komen, die zeggen: Het is voor je eigen bestwil als we je ombrengen".

Ongeveer 9 miljoen Duitsers hebben op dit moment een patiëntenverklaring ondertekend. In de patiëntenverklaring kan iemand vastleggen of en hoe hij in bepaalde situaties door een arts behandeld wil worden. De verklaring is alleen geldig als de patiënt zich op het beslissende moment niet meer kan uitspreken, omdat hij bijvoorbeeld in coma ligt. In de verklaring kan de patiënt zijn arts vragen de behandeling te stoppen bij ongeneeslijke ziekte of om pijnstillers die het sterven kunnen bespoedigen. Daarbij kan de patiënt een persoon machtigen die zijn belangen behartigt wanneer hij zelf niet meer bij machte is te beslissen.

Het debat over de euthanasiewetgeving wordt al jaren verwoed gevoerd. De Duitse wetgeving maakt een onderscheid tussen actieve en passieve hulp bij het sterven. De actieve vorm is in Duitsland strafbaar. Hierbij gaat het om de doelgerichte doding op verzoek van de patiënt, bijvoorbeeld door het toedienen van een dodelijk middel, ook als hij zijn arts of familieleden hierom vraagt. Passieve hulp bij zelfdoding, oftewel het stoppen van de medicatie, is tot nu toe alleen toegestaan als de patiënt een patiëntenverklaring heeft afgelegd én in een terminaal stadium van zijn ziekte verkeert.

In maart 2003 besloot het Bundesgerichtshof al dat artsen zich aan schriftelijke verklaringen moeten houden, maar in de praktijk blijkt dat artsen vaak twijfelen aan de verklaringen van de patiënten en uit angst voor vervolging toch regelmatig tegen de wilsbeschikking ingaan. De afbakening tussen de actieve en de passieve vorm van hulp bij het sterven is nu niet altijd even duidelijk. De jurisprudentie ziet namelijk in het stopzetten of niet beginnen van een intensieve geneeskundige behandeling soms ook een actieve vorm van hulp bij sterven.

De coalitie wil een nieuwe wetswijziging voor het einde van het jaar rond hebben. Bondsdagleden van SPD en CDU zijn bij de stemming van fractiediscipline vrijgesteld.

[Zie voor de achtergronden van het Duitse euthanasiedebat ons dossier over bio-ethiek en euthanasie in Duitsland en Nederland \(mei t/m juli 2002\).](#)

Spiegel.de

[Die letzte Frage](#)

FAZ.net

[Der Bundestag traue seinen Bürgern!](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/1400/bondsdag-wil-onbeperkt-zelfbeschikkingsrecht>